

Causing a Flame to Be Extinguished on *Yom Tov*

Is there a way to shut off a gas range on *Yom Tov* after one has finished cooking? Letting it remain on is a waste of money, and at least on *Shavuot*, the extra heat in the house is unwelcome.

5. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סי' קג

הנה ב"ד שהוקשה לאחד על מה שכתבתי בתשובה אורח חיים חלק א סימן קמ"ז שלחמין את אש הגעז ביום טוב, דכצריך לחמין את האש כדי שלא ישרף ולא יתקלקל התבשיל שבקדרה, מותר, ואף אם יוכל להניח אש זה גדול ולהדליק אש אחר שיהיה קטן, יכול לחמין אש זה ולא להדליק אש אחר, כי כשהוא מצורך התבשיל אין חלוק בין הדלקה לכיבוי כיון שגם כיבוי מותר לצורך אוכל נפש כמו בבשרא אגומרי כמפורש בביצה (כ"ג ע"א), מהא דכתב המגן אברהם בסימן תקי"ד ס"ק ב על הא דכתב הרמ"א: "ויש אומרים דוקא אם אפשר להציל הקדרה בלא כיבוי, כגון שיכול לעשות אש במקום אחר", הרי מפורש שהדלקה עדיפא.

אבל הא אי אפשר לומר כן אפילו אם גם כיבוי היה אפשר מדאורייתא, שהוא לרבי יהודה דמחייב במלאכה שאינה צריכה לגופה, שהרמב"ם פוסק כוותיה בפרק א' משבת הלכה ז', נמי אין מעם להחמיר בכיבוי יותר מבמבעיר, ומאחר דתרייהו מותרין ביום טוב לצורך אוכל נפש, אין מקום לחלק

1. גמרא, ביצה דף כב עמ' א

בעא מיניה אב"י מרבנן: מהו לכבות את הדלקה ביום טוב? ה"כא דאיכא סכנת נפשות לא קא מבעיא לי, דאפילו בשבת שרי. כי קמבעיא לי - משום אבוד ממון, מאי? - אמר ליה: אסור. - איתיביה: אין מכבין את הבקעת כדי לחום עליה, ואם בשביל שלא יתעשן הבית או הקדרה - מותר. - ההיא רבי יהודה היא, כי קאמינא אנא - לרבנן.

2. שולחן ערוך אורח חיים סי' תקיד סעי' א

אסור לכבות דליקה ביום טוב, אפילו אם רואה ביתו שנשרף, אם אין שם סכנת נפשות. ואין מכבין הבקעת, ואפילו כדי שלא יתעשן הבית או הקדירה או כדי לשמש מוטתו. הגה: ויש אומרים דוקא אם אפשר להציל הקדירה בלא כיבוי, אבל אם אי אפשר להציל או לבשל הקדירה בענין אחר רק שיכבה, מותר לכבות (הרא"ש ומרדכי ור"ן פ"ב דביצה ורשב"א וטור) וכן נראה לי עיקר; וכן בבית, אם ישרף הבית לא יהיה לו מקום לאכול שם ויפסיד סעודתו, מותר לכבות, אבל אם יש לו בית אחר לאכול שם, אסור לכבות משום הפסד ממון (בית יוסף בשם אורחות חיים).

משנה ברורה שם ס"ק ד

או הקדרה - ולא חשיב כיבוי זה אוכל נפש, אף שאין לו מקום אחר להעמיד הקדרה שם, מפני שאין כיבוי הבקעת מסייע כלום לאוכל נפש, אלא שמונע ההיזק על ידי כיבוי. ואף דעל כל פנים לא גריעא דבר זה ממכשירי אוכל נפש שאי אפשר לעשותן מבעוד יום, דקיימא לן דשרי, כדלקמן בסימן תקי"ט בהג"ה, סבירא ליה לדעה זו דלאו כל מכשירי אוכל נפש התירו אלא דוקא אותן שהן קרובין יותר לתיקון האוכל.

3. משנה ברורה סי' תקז ס"ק כג

כיון שאי אפשר וכו' - היינו שתשרף, ואם התנור גדול והגחלים מונחים במקום אחד בתנור ושאר התנור פנוי שיכול לאפות הפת בלי גירוף, אלא דאתא לגרף הגחלים כדי שלא יהיו סמוכין לפת ושמא יהא נחרך בקצתו, אסור. וכן אם גרף התנור מהגחלים הגדולים ונשארו גחלים קטנים וניצוצות באופן שלא ישרף הפת, רק אפשר שיהא נחרך קצת במקום שיוגעו, אסור לגרפם פעם שניה משום כיבוי.

4. שמירת שבת כהלכתה פרק יג הע' נה

... אך שמעתי מהגאון רב שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, דדוקא כבי האי גוונא שלא יהיה התבשיל כל כך נאה הוא דחשיב כאינו שווה לכל נפש. אבל אם החלק שנחרך קצת לא יהיה טוב כל כך למאכל - שפיר חשיב לצורך אוכל נפש ושרי לכבות, שהרי ממש אוכלו, ועדיף טפי ממכשירין.

6. שולחן ערוך אורח חיים סי' שלד סעי' כב

תיבה שאחז בה האור, יכול לפרוס עור של גדי מצדה האחר שלא תשרף; ועושים מחיצה בכל הכלים להפסיק בין הדליקה, אפילו כלי חרס חדשים מלאים מים שודאי יתבקעו כשתגיע להם הדליקה, דגרם כיבוי מותר. הגה: במקום פסידא (מרדכי פרק כ"ב).

7. שולחן ערוך אורח חיים סי' תקיד סעי' ג

נר של שעוה שרוצה להדליקו ביום טוב וחם עליו שלא ישרף כולו, יכול ליתן סביבו קודם שידליקו דבר המונע מלישרף, בענין שיכבה כשיגיע שם. הגה: ויש מתירין להתוך נר של שעוה באור, דהיינו שמדליקים גם למטה כדי לקצרה, וכן נוהגין; אבל על ידי סכין, אסור.

8. שמירת שבת כהלכתה פרק יג סעי' יג, טז

יג] לכתחילה אין להדליק באופן קבוע כירי גז מתוך כוונה לשפות עליהם מים בגמר מלאכת הבישול כדי שהמים יגלשו מעבר לשולי הקדירה כשירתחו, ויכבו את הלהבה, שכן יהיה בכך משום איסור גרם כיבוי. אולם, אם קרה ששכח לכבות את הגז בערב יום טוב, או בדיעבד, אם טעה והדליק את הגז ביום טוב, ויש בזה משום הפסד ניכר, מותר לגרום לכיבוי הגז באופן הנזכר, ובלבד שיתכוון ליהנות מן המים שהוא מחמם ביום טוב.

טז] קוצב גז (שעון גז) אשר הותקן מערב שבת או מערב יום טוב, כדי לכבות להבות הכיריים בשבת וביום טוב, מותר להשתמש בו, דהיינו בשבת מותר השימוש רק אם כיוונוהו מבעוד יום, ואילו ביום טוב יש לכוון אותו לפני הפעלתו, ורק לאחר מכן להדליק את הגז על ידי העברת אש אליו.